

تاریخ آزمون: / / ۱۴۰۰	باسمه تعالی	نام درس: علوم و فنون (۱)
ساعت آزمون:	آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران	نام و نام خانوادگی:
مدت آزمون: ۷۵ دقیقه		کلاس:
نمره به عدد:	دبیرستان غیردولتی پردیس شریف (دخترانه دوره دوم)	نام دبیر: نظرپور
نمره با حروف:	امتحانات نوبت اول	شماره صندلی:
بارم	صفحه ۱ از ۲	شماره
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در می آورد است. (ب) متون یا آثار مکتوب به دو دسته و تقسیم می شود. (ج) متنی که به ما داده شده یک بار از نظر می گذرانیم به این مرحله گفته می شود. (د) اساسی ترین عامل پیدایی شعر است. (ر) ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود و حسی بیرون از ذهن کسی است. (ز) بدیع دو نمود و دارد.	۱
۲	از نظر تاریخی زبان های ایرانی به چند دسته تقسیم می شوند؟ نام برده و یک مورد را به دلخواه توضیح دهید.	۲
۱	وضعیت زبان فارسی در زمان لیث صفاری چگونه بوده است؟	۳
۱	موضوع شاهنامه ابومنصوری چه بوده است؟	۴
۲	سجع و انواع آن را بنویسید.	۵

شماره	صفحه ۲ از ۲	بارم													
۶	در بیت‌های زیر نمونه‌های واج‌آرایی و واژه‌آرایی را بیابید. الف) پای استدلالیان چوبین بود پای چوبین سخت بی‌تمکین بود ب) رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود پ) عاشقان کشتگان معشوق‌اند بر نیاید ز کشتگان آواز د) گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل	۲													
۷	انواع سجع را مشخص کنید. - پادشاهی او راست زبینه، خدایی او راست در خورنده. - نه هر که در مجادله چُست در معامله دُرست. - هر که را زر در ترازوست زور در بازوست. - همه کس را به عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال.	۲													
۸	سروده‌ی زیر را از نظر قلمرو ادبی و زبانی بررسی کنید. قطره‌ی آبی که دارد در نظر گوهر شدن از کنار ابر تا دریا تنزل بایدس	۱													
۹	شعر را بخوانید و جدول را کامل کنید. <table><tr><td rowspan="6">در کتاب آمد که در عهد قدیم / خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم چون به پایان برد کار آن سرا / آمدند از ره رفیق و آشنا جمله گفتند این بنای مختصر / نیست در خورد تو ای صاحب‌نظر چون توانی زیستن در این قفس؟ / این قفس نبود مقام چون تو کس</td><td>موضوع</td><td>شرح و توضیح</td></tr><tr><td>لحن</td><td></td></tr><tr><td>قلمرو زبانی</td><td></td></tr><tr><td>قلمرو ادبی</td><td></td></tr><tr><td>قلمرو فکری</td><td></td></tr><tr><td>نتیجه‌گیری</td><td></td></tr></table>	در کتاب آمد که در عهد قدیم / خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم چون به پایان برد کار آن سرا / آمدند از ره رفیق و آشنا جمله گفتند این بنای مختصر / نیست در خورد تو ای صاحب‌نظر چون توانی زیستن در این قفس؟ / این قفس نبود مقام چون تو کس	موضوع	شرح و توضیح	لحن		قلمرو زبانی		قلمرو ادبی		قلمرو فکری		نتیجه‌گیری		۲
در کتاب آمد که در عهد قدیم / خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم چون به پایان برد کار آن سرا / آمدند از ره رفیق و آشنا جمله گفتند این بنای مختصر / نیست در خورد تو ای صاحب‌نظر چون توانی زیستن در این قفس؟ / این قفس نبود مقام چون تو کس	موضوع		شرح و توضیح												
	لحن														
	قلمرو زبانی														
	قلمرو ادبی														
	قلمرو فکری														
	نتیجه‌گیری														
۱۰	بیت‌های زیر را تقطیع کنید. - ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود - چون شب روان پوید همی در تیره شب تا کس مباد از رفتنش گردد خبر	۳													

پانچ سوالات علوم و فنون (۱)

دبیرستان غیردولتی پردیس شریف تهران

پانچ از: ثابته زحمتی

۱_

الف) متن

ب) شعر_نثر

ج) چشم خوانی

د) عاطفه

ر) وزن

ز) لفظی_معنوی

۲_

فارسی باستان_فارسی میانه_فارسی نو

جزوه سیتی

فارسی باستان: این زبان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م) رایج بود. آثار برجای مانده از زبان فارسی باستان، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

*هر کدام از دو مورد دیگر برای تعریف مجاز است.

۳_

*ممنوعیت استفاده از زبان عربی در دستگاه حکومت خود

*رسمی کردن زبان فارسی در در قلمرو خود

۴_

تاریخ گذشته ایران، که عده ای از دانشوران خراسان آن را به نگارش درآوردند.

۵_

سجع: یکسانی دو واژه در واج یا واج های پایانی و وزن با هردوی آنهاست.

انواع سجع: متوازی_مطرف_متوازن

کلماتی که هم وزنند و واجهای پایانی آنها نیز یکی است سجع متوازی نامیده میشود.

کلماتی که هم وزن اند و واجهای آخر آنها یکسان است؛ این نوع سجع را مطرف می نامند.

کلماتی که فقط هم وزن اند، این نوع سجع متوازن نامیده می شود.

ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع ها بیشتر است.

۶_

الف) واژه آرای: چوبین_چوبین

ب) واج آرای: صامت (س) ، در واژه های: تسبیح، بگسست، دستم، ساعد، ساقی، سیمین، ساق

پ) واژه آرای: کشتگان_کشتگان

د) واژه آرای: پای_پای

واج آرای: مصوت (آ) در واژه های: آمدی، اندام، خرم، برآوردی، خار، پای

۷_

الف) زیبنده_درخورنده : مطرف

ب) چُست_دُرست / مجادله_معامله: متوازی

ج) ترازوست_بازوست: مطرف

د) کمال_جمال : متوازی

۸_

قلمرو ادبی:

قطره آبی که در نظر دارد: تشخیص

گوهر: مجاز از با ارزش بودن

قطره، آب، دریا، ابر: مراعات نظیر

قلمرو زبانی:

از کنار: متمم

گوهر: مضاف الیه

بایدش: (ش) در نقش مفعول: باید اورا

تنزل: فرود آمدن

۹ _

لحن: روایی _ داستانی

قلمرو زبانی:

عهد: روزگار / سقراط: نام فلسفه دانی در یونان / چون: هنگامی که / توانی زیستن: می توانی زندگی کنی / نبُود: نیست / مقام: جای اقامت / جمله: همگی / سرا: خانه / جمله: همه / ساده و کوتاه بودن جمله ها: اندک بودن واژه های غیرفارسی: ساده و روان بودن زبان شعر.

قلمرو ادبی:

قالب مثنوی

وزن: فاعلاتن. فاعلاتن. فاعلن

واج آرایی «ا»

قفس: استعاره از خانه مختصر و محقر/ جناس همسان: چون (۱- چگونه ۲- مانند)/ واژه آرای: قفس، این / واج آرایی «ن» /

قلمرو فکری:

به این برآیند می رسیم که عارفان به دنیا و ظواهر دنیایی دلبستگی ندارند و در دنیای مادی کنونی وجود انسان های فرهیخته و والا، بسیار اندک است. مردان راستین و دوستان حقیقی اندک و نایاب اند.

نتیجه گیری و تعیین نوع:

نگرش و نگاه: تعلیمی - اندرزی است / دوست یکدل کیمیاست/ دلبستگی به دنیا نادرست است / عارف به دنیا وابسته نمی شود.

۱۰_

ای سا ر بان آ هِس تِ ران کا را مِ جا نم می رَوَد

وان دل کِ با خُد داش تم با دل سِ تا نم می رَوَد

U _ _U_ _ _U_ _ _U_ _

مستفعلن _ مستفعلن _ مستفعلن _ مستفعلن

چن شب ر وا پو ید ه می در تی ر شب

تا کس م با دز رف تِ نش گر ددخ بر

U _ _U_ _ _U_ _

مستفعلن _ مستفعلن _ مستفعلن

سیتی

جزوه